

Gudbrandsdalens Sorenskriverembeter -1731 Sør-Gudbrandsdal Tingbok nr. 18 (1695)

Sørhove 23.2.1695, fol. 1a:

Den 23 Febr: 1695 er Retten betiendt paa Sør Hoven her sammesteds ofuerverende Kongl: Maytz: foget Cort Coldevins fuldmægtig Helle Christensen, Menderne til Nefndt af laugretted Nemblig,

Udj Elling Haandz Sted, Knud Fløgstad, Peter Snaghold, Hans Alfsberig, Peder Korssrud, Svend Ellingsberig, Ole Torgiers-rud, Peder Præstrud i Peder Smedzruds sted, Olle Kietlien.

Bygselbrev på halve Tråseth:

Olle Jacobsen indgaf en bœxel bref som for retten oplæst af dato den 12 October 1694. Huor med hand tilbœxler sig af Christiania Scholes Comunitetz forvaltersche Anne Sl: Nils Jacobsens, den halfue part, som er toe huder, udj en velbemelte Comunitetz allraadigste benificerede gaarder kaldes Braasetter(!), beliggende i Faaberig præstegield effter brefuedz videre indhold etc:

Skjøte på Flåkålia:

Nils Christensen Kiercherud indgaf et schiøde som for Retten oplæst, huor med hand lader sig til for handle af lensmanden Pouel Christensen, en ødegaard oc Engeland Flochelian schyldende En Hud med bœxel oc Herlighed effter brefuedz videre indhold af dato 21 Febr: 1695.

Bygselbrev på Lilleberge:

Peder Erichsen indgaf et bœxelbref som for retten oplæst af dato 25 Janv: 1695 huor med hand tilbœxler sig af Margareta Werdelmandz fuldmægtig Nils Jacobs: Smidt den gaard Lilleberig beliggende i Faaberig sogn, schyldende aarlig En Hud oc Atten Marcher fisch effter brefuedz videre indhold etc:

Skjøte på uspesifisert gods:

Jacob Gundersen Sifuerud indgaf et schiøde som for retten oplæst af dato den 24 Aug: 1694, huor med hand lader sig til forhandle af Ingerj oc Ingeborig Evendzdøttre Otte schind goedz beligende i Faaberig sogn effter brefuedz videre indhold etc:

Oppbud av Hunderfossen fiskeri:

Rectoren udj Christiania Mag: Eilert Hirenklov lader opbiude et fischerj udj Hunder Fossen, som til hans embede er allernaadigs: Benificerit, om nogen det for bœxel vil antage, at de sig hoes hannem vilde indfinde etc:

oo 00 oo

Tollersrud 25.6.1695, fol. 8b:

Anno 1695 den 25 Junj er Retten betiendt paa Tollersrud, ofuer verende fogden Cort Coldevin, Menderne til Nefnft af Iougrettet Nemblig, Peder Snaghoel, Peder Kossrud, Olle Torgiers-rud, Hans Alfsberig, Svend Ellingsberig, Peder Præsterud, Peder Smedzrud udj Elling Haandz sted, Biørn Fløgstad.

Skjøte på plassen Langseth (Skjellerudsveen?):

1. Embret Schiellerud indgaf et schiøde af dato den 23. Martj 1695 som for Retten oplæst, huor med hand lader sig til forhandle af Capitain Jens Leegaard, saavelsom af Anne Catrina Weedelmans, den pladz Langsett schyldende jt schind med bøxel beliggende udj Faaberig Sogen effter schiødetz videre indhold etc:

Skjøte på Ulland:

2det. Olle Sifuersen indgaf et schiøde af dato 23. Martj 1695 som for Retten oplæst, huor med hand lader sig tilforhandle af Her Capetain Jens Leegaard en gaard ved Nafn Vlland som hand self paa boer oc bruger med bøxel En Huud, beliggende udj Faaberig Sogen effter schiødetz videre indhold etc:

Skjøte på Ulland:

3die, Christen Olsen indgaf et schiøde af dato den 23 Martj 1695 som for Retten oplæst, huor med hand lader sig til forhandle af her Capetain Jens Leegaard en huudz goeds beliggende i den gaard Vlland med bøxel, udj Faaberig Sogen effter schiødetz videre indhold etc:

Skjøte på Hov:

4de, Peder Olsen indgaf et schiøde af dato 23. Martj 1695 som for Retten oplæst huor med hand lader sig til forhandle af Her Capetain Jens Leegaard oc Anna Werdelmandz den gaard Nafnlig Hof schyldende en hud, halvesivende schind oc half anden bismær pund fisch, beliggende vdj Faaberig Sogen effter schiødetz videre indhold etc:

Skjøte på Kindlien:

4de(!) Jens Knudzen indgaf et schiøde af dato den 23 Martj 1695 huor med hand lader sig til forhandle af Her Capetain Jens Leegaard oc Anna Werdelmans den gaard Kindlj schyldende Sex schind med bøxel udj Faaberig beliggende effter schiødetz videre indhold etc:

Arveproblem på Nordre Langseth:

Torgier Alfsen Lie af Øyer Sogen lader Stefne Christen Jensen Langsett, paa sin qvinde Rande Nilsdaatters vegne for arf effter Sl: Lars Clausen oc der om producerit en Stefnings Seddel af dato den 23 Ap: 1695 oc var dom begierende. Derimod til Sagen at svare Comparerit Christen Jensen Langsett oc der imod i Retten fremlagde et gafue bref af dato den 30 Martj 1693, der udj benefndt det Lauridz Clausen hafuer indgifuet sig til henmelte Christen Jensen Langsett, paa den Condition at hand schal forsørge ham med klæde oc føede til døde dag, oc der effter med en sømmelig begrafuelse til Jorden bestedige, Huilchet en stor Summa penge vilde opløbe, huor for bemelte Lars Clausen viste ey andet at gifue Christen Lansett oc arfvinger en halvesiuvende schind goedz beliggende i den gaard Langsett til evindeligh oddel oc eyendom, med huis videre effter hans dødeligh afgang motte findes oc ham tilhørende.

Noch findes udj samme bref indförtt, at Christen Jensen Langsett til hafuer betalt Sl: Lars Clausen for hans oddels løsen for forne: 6 1/2 schind goedz oc der for Rigtig betalt ved penge Atten Rdr. Huilchet bref Christen Langsett paastoed at staa ved magt etc: effter brefuedz videre indhold.

For det andet udj retten fremlagt et schiøde af dato 20 Aug. 1670 der udj benefndt att Lars Clausen hafuer betalt Torgier Alfsen Lj paa hans qvindes vegne, for hindes half andet schind oc 4 Fettling goedz med des oddelsløsen oc aasedes rett oc der for gifuet reede penge - halftrettende Rdr, effter brefuedz videre indhold etc: Huor effter mange her tilstede verende gott folch hafuer ofver talt bemelte Christen Langsett, at hand dog formedelst Rolligheds schyld sig vilde beqvemme, at aflegge forskrefne Torgier Alfsen Lj, med noget for hans her ved hafde umage, at de da mo alle hans formenende pretentioner kunde blifue foreende huor for mehr bemelte Christen Langsett, sig oc hafuer ladet bevege, oc nu for Retten optelt oc til for bemelte Torgier Alfsen Lie, levered Sex Rdr. dennem hand oc tachnemmelig Annammet, oc blef saa med hin anden hand Racht venner, oc vel forligt, at hand eller hans arfuinger ey effter denne dag paa eller aff bemelte Sl: Lars Clausens effterlatte meddel oc formue af løst eller fast, sambt oddel oc aasedes Rett i nogen optenkelig maader, schal vmage eller v-mage lade, vnder 10 Rdr. Straf til Opsloe Hospital, oc dog denne veluillig Contract ved magt at stande etc:

oo 00 oo

Tollersrud 25.6.1695, fol. 18a:

Kongelige forordninger:

Anno 1695 den 25, 27, oc 29 Junj, sambt 1 Julj da Sage oc schatte ting holtet paa Tollers-rud, Bøe, Ille oc Ollaug Tingstuer udj Faaberig, Gudzdal, Øyer oc Ringeboe Præstegielder, indgaf hans Kongl: Ma: foget Coldevin, effterschrefne forordninger, som for meenige Almue der sammesteder blef oplæst Nemblig.

1. Forordning om gammel maal oc wegtes afschafelse oc sønder brydelse i Danmarch oc Norge Daterit den 2den Martj 1695.

2det, forordning om Rentte penge samt opgielt(?) paa Specie daller daterit den 19 Martj 1695.

3die, forordning om schatternis paa bud udj Norge for Aar den 2den Martj 1695.

Fremdelis oplæst af schrifueren Tomas Randulf henmelte aller høystbemelte hans Kongl: Maytz: allernaadigste forordning om gammel maal oc vegtes afschaffelse, i Danmarch oc Norge af dato som for er melt den 2den Martj 1695. Ham til schichet fra Her Stifts befallings Mand Christian Stochflet, sambt der om tuende brefue, dett første af dato 1695 den 23 Martj det andet af dato den 8de Junj 1695, om merbemelte gammel maal oc vegtes afschafelse oc synder brydelse, som disligeste oc hørsombst, for alle vedkommende vnderds: blef oplæst.

oo 00 oo

Baksætermarka 22.10.1695, fol. 47b:

Åstedssak om bruksretten i Baksætermarka:

Anno 1695 den 22 October Vare vj effterschrefne laugrettes Mend Nafnlig Jacob Traasetter, Olle Traasetter, Svend Koldberig, Christen Lien, Olle Aarlién, oc Erich Lier /:ofuerverende kongl: Maytz: foget Cord Coldevin:/ paa Bagsetter Marchen ofuen for den gaard Rustaden.

Hederlig oc Høylærde Mand Mag: Friderich Monraat, møtte paa aasten oc ved loulig Stefnemaal hafde did kaldet effterschrefne Mend Nafnlig, Anders oc Mortten Dallen, Halvor Mehlum, Knud oc Peder Jørstad, Item Erland Øfstedal, formedelst de schal hafue vnderstaaed sig, at huge oc nedfelde Aar effter anden en stor andeel schov til Rubraatter, som hand formeener den gaard Rustaden Øyer Præste boel at tilhørende oc ved kommende samme

gaard til prejuditz oc schade paa dens schov oc March, huilchet hand hafuer ladett hans Ko: Ma: foget forstendige som præstebollens gaarders forsvar paalegger, huor for velbemelte præst paastoed at de der for burde at lide effter lovens medfør, Her nest producerit hans Hederlighed en dom af dato 1681 den 6 April, for det andett en dom af dato 1644 den 7 Septembr:, 3die en dom af dato 1669 den 12te Junj, 4de en dom af dato 1668 den 8de october.

Contraparternis prov,

Marit Nilsdaatter profuer som er en qvinde - 70 aar, at tiendte paa 16 aar paa Mellum, oc paa en 20 aars tid hun bode paa Rustaden, da giedted hun i Bagsetteren med sine Creaturer ligge saavel som de paa Mellum, oc iche viste andet en Bagsetteren laa i Kongl: aldminding.

2dett, Amund Olsen en Mand paa 40 aar prover, at hand tiendte hoes Hans Broder paa Rustaden, paa 4 aars tid, hafde ey andet brug i Bachesetterlien, end at deris Creaturer gich der, videre vidste hand iche,

3die, Bertte Ifuersdaatter en qvinde paa 60 aar gammel prover at hindes fader boede paa øfver Jørstad, oc i medens hun var hiemme hoes ham, da giettet hun med hans Creature i Bachsetter Marchen, oc hafde sin drift der sammesteds.

4de, Halvor Rersen en Mand paa øfuer Jørstad opføed, oc nu 45 aar gammel, prover at hans Sl. Fader Reer Jørstad brugte Setterboel i Bachsetter Marchen, oc giettet der sammesteds, mens om Bachsetter Marchen som de Rubroder er hugget, hørrer Rustaden eller de af Faaberig til vidste hand iche.

5, Halvor Hansen Oporde en mand ved 40 aar, føed paa Mellum prover, at hans Sl. forældere hafde brug udj Bachsetterlien oc hafde deris drifft der med deris Creaturer, saa velsom schov til gaars nøtte.

6te, Olle Christensen en Mand paa 40 aar profuer, at hand iche andet ved oc ey andet hørt af sin fader, end at de Jørstad oc Mehllum saavel som alle andgrendzende besiddere altid hafuer haft sit drift med fæ i Bachesetterlien, oc hugget hustømmer der sammesteds.

7, Olluf Gudmundsen en Mand ved 40 aar, profuer Sl: Fader Gudmund TorgierRuds ord, at hand tiende paa Mellum 1625, da ey andet hørt af sin fader, end at Bachveegerne altid hafuer haft deris fædrifft oc hafn i Bachsetterlien, oc huget huustømmer der sammesteds.

8de, dett samme profuer Olle Christophersen Kosrud, som Olluf Gudmundsen til forn om profued hafuer oc enstemmende vedstaaende,

9de, Johan Reersen en Mand paa 36 Aar prover, at den tid hand var hiemme hoes hans Sl. Fader Reer Jørstad, da giettet hand med hans Sl: faders fæ optil Bachsetteren oc saa hiem igien om afftenen, oc tog deris fornøden hustømmer der sammesteds.

Huor imod Kongl: Maytz: foget protesterede at effterdj dette sted, huor disse Bacheværinger, Sætterer med deris Creaturer, tillige med Rustadens Idtzige oc førige besiddere, paa den maade som udj kongl: Ma: aldminding, at vere, huor for bemelte kongl: foget paa stoed, oc saatter udj rette, att denne her paa setteren befunden Rug Sæd, bør til hans Ko: Ma: at være hiemfalden effter louens 3die bogs 12 Cap: 5te Articiel oc formedelst saadan nedfeldede schov oc Braatter hugst med nestfølgende 6 Articiel vden bevilling til oprydninger sceed, att dj vedkommende da der for bør at ansees effter disse Cap: videre medfør etc:

Derom videre udj Sagen at svarre, protosterit Mag: Friderich Monraatt at de Bacheværingerne, iche bør at komme med nogen hugst vnder Bachesetterbergett ad Rustaden til, som dennem schal være vedkommende, oc der hoes paastoed at der som den omtuistende Rubroder iche befindes at være vdj aldmingen, da protesterit Ma: Friderich, at det oc her effter forblifver til Rustadens eigendeller.

Formedelst dagens vndergang oc tingreysernis berammelse som schal holdes i morgen den 23. october er sagen optagen til i morgen som melt,

oo 00 oo

Fåberg 23.10.1695, fol. 50b:**Åstedssak om bruksretten i Baksætermarka:**

paa huilchet ting citanten oc Contra parttene Comparerer at paa hørre dommens sluttning. Huad sig den sag er anbelangende, i mellum Her Mag: Friderich Monraat, Contra de andgrendzende bønder af Faaberig Sogen som for hen af actens beschrifvelse grundes. Da befindes Her Mag: Friderich Monraatz paastand oc kongl: fogetz der imod giorde indsigelse iche ensstemmende, I det at velbemelte præst paastaar, att de paastefndte Rubraader er huget paa præstebollens oc Rustaden gaards eigendeller, Oc kongl: foget der j mod paa urgerer at være huget oc nedfeldet i Kongl: aldminding der for for samme afgrøde oc for den schov Hugst, at læse Kongl: lov, oc fogdens i Rette settelses medhør; Da efftersom ey andett kand sluttes end att bemelte Rugbroder er huget oc nedfeldet udj Kongl: Aldminding, huorfor afgrøden hans Maytz: effter loven derfor tilkiendt, huilchen afgrøde befindes saaledis af frøsen, effter indbemelte 6 laugrettes mænds tilstand, Vden alleene halmen hans Maytz: at kand være hiembfalden, Oc formedelst at disse Andgrendzende oc indstefndte Bacheveringer, som iche beuiser bogstafver for, oc iche har søgt kongl: fogetz tilladelse, paa ofvenmelte aller Høystbemelte Kongl: Vegne, med fordristning at ned huge Rugbraatter mod lovens Andledning, der for bør de til strafs lidelse at betalle kongl: foget for hans u-mage oc Reyses bekostning 6 rdr. Oc effter dags, effter en huers citanter oc Contraparters beuislig brug, med meer bemelte fogetz bevillings Seddel paa deris indheignede Sætter løcher at vere forsiunet som der effter udj kongl: Jorde bog blifver indførtt, om noget derpaa kand afles, til vedbørlig svarelse.

Mord på Berthe Eriksdatter:

Tvende huusmend Nafnlig Peder oc Olle Erichsønner, kommer for Retten oc vemodelig bekiender, at derris Søster Nafnlig Berdte Erichsdaatter som tiendte hoes Svend Feldbereder Her sammesteds, schal nestleden den 19. september verre bort kommen oc fra livvet bragt, af en Person ved Nafn Olle Pedersen Berge, ved huilchen person hun schal verre fruchtsommelig, effter at hand paa 6 aars tid hafuer haftt omgiengelse med hinde, samme person schal være afrømbt, oc sig der ved samme udedische gierning paa taget, huor fore det dødes qvindfolches tvende brødere, bemelte Peder oc Olle Erichsønner nu her for retten indstentlig beder att Ko: Ma: foget vilde paa høyst bemelte Hans Ma: vegne sig samme Sag antage oc mod giernings manden vdføre til strafs lidelse, for slig v-dedische adfehr effterdj de tvende som fattige huusmend ey hafuer Raad langt mindre forstand det at vdføre, huor i mod de gandsche oc aldelis afstaar oc til meer bemelte høyst bemelte hans Ko: Ma: foged ofuer gifuer ald den prætention dj i nogen maader der ved effter loven kand tilfalde. Huilchet de oc afvigte den 30. September udj bøyde lens Manden oc tvende vidne Nafnlig Halvor Mellum oc Olle Kors-ruds ofuer verelse for fogdens fuldmegtig hafuer tilstaaet oc begiert der fore med bemelte Kongl: Maytz: foget hafuer i dag ladet fremkalde effterschr: prov effter ædens oplæsning oc forklaring prover saaledis. Den bort-rømte person Olle Pedersens Berges moder Guro Evensdaatter tilstaar oc beretter, at da hindes nu bort-rømbte søn Olle Pedersen kommen fra kirchen den neste Søndag effter det qvindfolch Berdte Erichsdaatter var om Naatten til torsdagen bortkommen, oc sogne præsten da hafde giort bøn af prædichestollen at den gode Gud vilde lade blifue obenbaret huem hindes drabsmand var, da sagde moderen til hannem at folchet i bøyden talte meget der om, at de hafde mistanche til hannem, at hand schulle hafue giort samme slemme gierning, da svarede hand Ney, de hafuer løyet paa mig, Svarede hun, ja Gud bedere os heller, Hand sagde atter Ney, Mandagen der effter kom Ingvold Ottersen til hannem oc sagde at oberste Rechvin hafde seent hannem, der op oc schulle fornemme, huor hand hafde giort af det qvindfolch som er bortkommen, Da svarede hindes søn Olle, at hand vidste det indted, Tisdagen der effter gich hand til Lyssgaard oc sagde at hand vilde talle med Major Brun, oc da hand kom der fra græd hand oc bar sig ilde,

da oc sagde hun atter til hannem Gud bedre os, Jeg kand forstaae du dog hafuer giortt Ilde, hand blef alt ved oc sagde Ney, Onsdagen gich hand, sochet oc bleste ald dagen, til afftenen da hand med sin moder oc Sødshende hafde faaet Mad, gich hand vd oc sagde at vilde legge sig, oc siden hafuer hun iche seett hannem.

Hans Broder Rasmus Pedersen bekiender oc tilstaaer, at den onsdag afften før qvindfolchet Berdte Erichsdaatter kom bort om Natten, til Torsdagen, gich hans Broder Olle Pedersen vd, for ham, oc da hand kom effter oc lagde sig, var broderen Olle iche der, efftersom de altid hafde leget udj seng sammen, Mens Om morgenen da hand vofnett laa hand hoes hannem, stoed saa op oc gich vd oc møgett mæg, begge tou, sagde Rasmus til Olle, huor var du i Nat, hand svarede i Lervigen, laa du hoes hinde da, sagde Olle, Ney hun var iche hiemme, mens i varpet, svarede Olle, der effter hørte hand folchet ømtet om at bemelte hans broder schulle hafue giort den samme gierning, Saa hafuer hand offte forreholt hannem oc beder at hans broder schulle det tilstaa om, det af hannem var giort, der paa svarede Olle altid ney, hand hafuer indted giort dett, mens effter hand hafde verit paa Liusgaard hoes Majoren om toesdagen, græd hand oc bar sig ilde, oc sagde, de schylder hannem for v-rett, fich saa ingen anden ord af ham, Onsdag afften effter de hafde faaet mad fultes de vd, at legge sig, oc Olle laa i den seng de pleyede, at lige i, mens Rasmus vilde iche legge hoes ham, siden hand hørte sligt om ham, lagde sig saa i den anden seng i samme huus, oc torsdags morgen strax effter de var opstaaen, gich Olle paa gaarden oc blef der med bortte, saa hand ey hørte videre til hannem, den anden Broder Peder Pedersen tilstaaer oc bekiender, at hand kom fra schoven samme Natt, qvindfolchet kom bort, da var Olle Pedersen indted hiemme, der effter hørte folchet i bøyden talt, om de hafde tanche til hans broder, att hand schulle omkommet samme qvindfolch, forre holt hannem saa, effter at hand schulle tilstaa om hand hafde giort det, oc hand svarede altid ney, Mens om Tisdagen da hand kom fra Majoren græd hand oc bar sig ilde oc bad Gud bedre sig, for den løyn de hafuer sat hannem paa, om Onsdagen gich Peder bort, til en sløe de hafde ved Sundgaarden, oc da hand kom der fra om torsdagen, var broderen Olle alt borte, oc siden hafuer hand inted seed hannem.

Han Søster Gurj Pedersdaatter tilstaaer oc bekiender, effter at hun hørte folchet i bøyden sagde, at deris broder Olle schulle omkommet det qvindfolch som tiendte hoes Svend Feldbereder, da for holt hun hannem, at hand schulle tilstaae om hand hafde giort den slemme gierning, mens hand negted det altid, oc da hand kom fra Majoren græd hand oc bar sig ilde, formedelst dagens forløb, er den Sag optagen til i morgen den 24 october.

oo 00 oo

Lundgard 24.10.1695, fol. 56a:

Mænderne som Retten betiendte i gaar oc i dag den 23. oc 24 october paa Lundgaard tingstue udj Faaberig Sogen Nemblig, Olle Gundmonsens, Peder Præsterud, Peder Kossrud, Biørn Fløgstad, Svend Ellingsberig, Peder Smedzrud, Hans Elsberig, oc Olle Rafnum,

Skatterestanser:

Hans Kongl: Ma: foget indgaf indeverende Aars Restantz som for meenige almue blef oplæst, huor imod de Resterende almue ingen modsigelse hafde, oc der for tildømbt effter Restansen oc deris schattebøgers tilhold at betalle vnder adfer effter loven.

Neste års lagrettesmenn:

Effterschrefne Mend blef opnefnt at betienne rættten udj tilkommende 1696 aar Nemblig, Christen Blegen, Olle oc Tor Blegen, Nils Kircherud, Christen Jungerud, Olle Christensen Jørstad, Lars Jørstad, oc Halvor Mellum.

Mord på Berthe Eriksdatter (forts.):

Udj den Sag om Olle Pedersen som er bortt rømbt oc schall hafue dræbt Berdte Erichsdaatter. Anne Erichsdaatter ofentlig for retten tilstaar, at den afrømbte person Olle Pedersen Berge var hiemme onsdags afften, oc sagde til hinde Gud naade mig for Snach ieg er kommen i, oc der ofuer bar sig ilde, optog sin pung oc sagde der er 8te s. flerre hafuer ieg iche, oc sagde til, lever Christen Præstgaarden dem, som hand var ham schyldig for tobach, oc siden hafuer hun iche fornummet till Olle Pedersen Berge.

Hernest blef udj retten indgifuen en beschrifuelse vnder lensmanden Clemet Tollers-rud oc 2de Mends hender, angaaende ofuen melte oc afrømbte Olle Pedersen Berge af dato den 29de September 1695.

Formedelst iche alle provene møder i dag, som om Sagen kand være vidende, at Berte Pedersdaatter var fruchtsommelig Ved den afrømbtte Olle Pedersen Berge, som er effter Olle Erichsen som er broder til dette bortkomme qvindfolch, Nafnlig Svend Feldbereder oc hans qvinde, her Obersteer Rechuins budeye Ragnil Sambt Amund Olsen tienneste dreng oc Anne Kocher pige, som her udj retten behofues deris videnhed til sagens oplysning. Huor for Sagen er optagen til førstkommende Mandag den 28. october, til huilchen tid bøyde lensmanden gifuer hen melte oc paaberaabte personer lovlig varsel her sammesteds den 28. october at møde, huad de videre om denne grofue sag kand være vitterligt, paa Mellum tingstue i Faaberig stue(!) som forretages etc:

Leiermål:

Marte Truelsdaatter som vdlagt Olle Erichsen for sin barne fader hand hafuer for Retten, effter ædens ooplesning, af lagt sin fulde benegtelse æd, at hand ey nogen tid har hafft, den mindste legemlig omgiengelse med hinde, huilchen qvindes person, som for retten bekiendte ey at hafue hafft anden omgiengelse end med hannem alleene, oc siden hun til forn har veren beligget, effter hines tilstand for retten, oc nu iche det ringeste ejende til hines Sigtes betalling, effter meenige almues tilstand oc særlig 2de Mends Lars oc Knud Jørstad, bekrefftelse ved æd, mend omløber oc søger sit lifs ophold med barnet paa Armen, huor for hun er til kiendt ad staa hines straf udj gabstochen.

2dett, soldatt Knud Madzen ved det ny Regimente Uerbed(?), besofuet Martte Olsdaatter Amlj fra Ringsagger Sogen, hand er for sin Sigt effter Kongl: forordning frj, oc qvindfolchet er iche her i Sognett, mens her fra afløben effter 2de Mends Hans Schiegestad oc Christen Smestads, ved æd oc der for om hun paa nogensted schulle antrefes, bør at vdstaae hines straf i gabstochen, siden hun iche det ringeste er eyende.

3die, Soldatt Lars Rassmusen ved Her Major Bruns Compagnie besofuet Ellen Gundersdaatter, hand er frj for sigt, oc qvindfolchet, som er en omløbende fante tøs, er her fra sognet afrømbt, effter meenige almues tilstand oc bekiendelse.

4de, Soldatt Svend Hansen Roland ved bemelte Her Major Bruns Compagnie besofuet Martte Olsdaatter, hand er effter Kongl: forordning frj for Sigt, oc qvindfolchet som iche noget er eyende effter meenige tingsøgte almues bekiendelse oc Særlig Hans Roland og Ingebret Vlleland deris tilstand ved æd huor hun er tilkiendt ad vdstaa hines straf i gabstochen.

5te, Jon Olsen besofuet Ingeri Olsdaatter, som er trolofued, begge møtte iche, oc der for tilkiendt for deris egte schabs Sigter som er 3 dr. 36 s. at vdstaa deris straf i gabstochen.

oo 00 oo

Frøyse i Gausdal 25.10.1695, fol. 59b (utdrag):**Skjøte på Bø i Follebu med underliggende bruk:**

Pouel Bøes schiøde oplæst af dato den 23. Nouember 16794 angaaende hans Moder oc sine der udj hans beboende gaard Bøes beliggende oddels goeds som hun hannem hafver Solt oc schiøt Nemblig, i Bøe en Hud Nj schind, udj Brandzlj halfanden schind, udj Kogslj halftredie schind, til sammens 2de huder et schind, effter brefuedz videre indhold, etc:

oo 00 oo

Mæhlum tingstue 28.10.1695, fol. 63a:

Anno 1695 den 28 october er Retten atter betiendt paa Mellum tingstue af forskrefne laugrettes mend Nafnlig, Olle Torgiers-rud, Biøren Fløgstad, Hans Alfsberig, Peder Smedzrud, Svend Ellingsberig, Peder Kossrud, Peder Præsterud oc Olle Rafnum.

Mord på Berthe Eriksdatter (forts.):

Vdinden den sag Olle Pedersen Berge som til i dag blef optagen effter actens beschichelse, Effter at den bortt rømbte person Olle Pedersen Berge er til gaarden Berge igien kommen løfverdags afften, er hand samme Naatt af bøyde lensmanden vorden paa greven, oc nu her for retten fremført oc da bekiendt oc tilstaaet at hand onsdags afften nestleden den 18de September gich til det qvindfolch Bertte Erichsdaatter som tiendte hoes Svend Feldbereder i det forseet at hand vilde omkomme hinde i vandet, oc da hand kom til hinde laa hun i en boe, huor hand lagde sig hoes hinde effter at hand paa fem aars tid hafuer elsched hinde, oc var med hinde til Ehteschab forlofuet, oc hun nu med hans barn var fruchtsaamelig, oc noget meere end halffgaaen der med, oc laa hoes hinde till Otte maal, bad hinde saa følge sig ofuer oc tage boden igien, det hun oc løfuet, saa fultes de ad til baads oc hun setter sig til at roe, da de kom et støche vd bad hand hinde staa op, hand vilde roe saa lagde hun aarene fra sig, oc stoed op, da førte hand hinde vdfør aafloyen, rode saa sin vey, hun raabte 2de gange oc bad om hielp i Jesu Nafn, mens hand achtet det intted, Roede med aafloyen til land oc gich hiem igien, var saa hiemme til anden torsdag morgen der effter som var den 26 dito da folchet begyndte at ømte der om, at hand schulle giort den slemme gierning, saa løb hand til Hime præstegiold i Sverig, opholt sig der i 8te dage, hafde dog ingen rollighed endten Naatt eller dag før end hand maatte gaa hiem igien, som scheede forbemelte løfverdags afften den 26 october. Der effter til spurde fogdens fuldmegtig fangen Olle Pedersen, huad der var aarsage til, eller huor for hand nu saaledes som forbemelt hafuer for settlig gaaet til oc ombragt dett Meennische, som var med hans barn fruchtsommelig oc hand self hafuer tilstaaed saa lang tid at hafue elsched oc til Ehteschab var med hinde forlofuett, der til fangen Olle Pedersen svarer, at hand hafuer haft legemlig omgiengelse med det samme qvindfolch paa det fierde aars tid, mens siden hun nu sagde for ham at være blefuen fruchtsommelig, fattet hand di tancher at vilde omkomme hinde, for det iche schulle spørges at hun var med barn.

Effterdj her nu for retten kommer kundschab, at dett ombragte oc dræbt qvindfolch Berdte Erichsdaatter, er i aftens fundet oc seet ved landet vnder BoelEng, Saa hafuer fogdens fuldmegtig Helle Christensen befallet lensmanden, at hand med mend schulle det effter forsche, oc hinde da besigte om nogen videre døds slag paa hines legom var at fornemme, huor for Sagen med doms sluttning er optagen til i morgen vil Gud.

oo 00 oo

Mælum tingstue i Fåberg 29.10.1695, fol. 65a:**Mord på Berthe Eriksdatter (forts.):**

Anno 1695, den 29de October er Retten igien betiendt paa Mellum tingstue af forindførte lagrettes mend, angaaende den fange Olle Pedersen Berge, oc ofven melte opsettelse oc sluttning med før etc.

Fremkom da lensmanden Clemmet Tollersrud som tillige med tvende Mend Nafnlig Halvor Hansen, oc Hans Jonsen hafuer i gaar den 28de October besigtiget oc forfaret det af fangen dræbte qvindfolch Berte Erichsdaatter, som nestleden den 27 dito er fundet ved landet vnder BolEng, at være inddrefuett, oc beretter de sambtlig at hun befindes saaledes som følge, Nemblig at være Blaa vnder Halsen, som af it hand greb, i sin høyre hand hafde hun sin lin hatt, oc flætte band, hindes venstre hand var synder afalden(?), hindes ansicht var forderfuett oc væsen gandsche bortte, huor effter fogdens fuldmegtig tilspurte oc formaanede fangen Olle Pedersen at tilstaa oc bekiende om hand hafde giort qvindfolchet den schade vnder halsen oc paa handen, førend hand kaste hinde i vandet, der til svarede fangen aldeles ney, mens alleene vedstoed hans tilforn oc indførte bekiendelse, ydermere tilspurdte fogdens fuldmegtig fangen at effterdj hand self hafuer bekiendt at hafue begaaet Synd oc ondschab med det dræbte qvindfolch Berdte Erichsdaatter paa det fierte aar, om hun iche tilforn har vaaren fructsommelig, der til fangen svarede aldellis Nej, huoreffter fogdens fuldmegtig paa stoed oc eschet dom ofuer denne i Rettebragte fange effter loven oc hans Kongl: Ma: Vdgange forordning af Dato 6te Feb: 1694.

Saaledes for Rette afsagt,

At effterdj denne udj retten fremførte fange Olle Pedersen Berge, bekiender oc self tilstaa at hafue vaaren til Ehteschab forlofuet Oc paa fierte Aars tid øfuet oc beganget it løsagtig oc letferdig lefnet med det qvindfolch Berdte Erichsdaatter som nu med hans foster var fructsommelig, oc hand der for fatted sig de slemme oc uchristelige tancher, hinde paa Udedische maade, fra lifuet at ombringe huilchet hand oc frivillig oc forsettlig hafuer giort, da hand om nattetid, effter hun hafde lagt sig, er indkommen til hindes hosbunds huus, sig hoes hinde nedlagt, oc for at fuldkomme sit onde forseett, mod dagen ofuer talt hinde at følge sig, ofuer vandett, oc da hinde tillige med hindes eggett foster udj vandet saaledes dødet oc ombragt, som acten videre forklarer, huor fore vj som ringe vnder dommere, iche andet kand slutte eller kiende, end at hand Jo bør effter lands lovens 6te bogs 9de Cap: 1. oc 12. Articul, for samme grofue oc Mordische gierning, første at miste sin høyre hand, siden hofdet, som begge slaaes paa en stage oc kroppen paa fiere Stægle oc hjul at henlegges, Andere slige Udedische Mennischer til Excempel oc afschye, Oc effterdj det dræbte qvindfolches brødere hafver for retten indstendig bedet kongl: Ma: foget, vilde for deris slette tilstand, sig sagen paa Ko: Ma: vegne til vdførelse antage, oc da ofuer dragett den rætt de effter loven kunde tilfalde Saa til kommer det aller Høyst bemelte hans Ko: Ma: alleene, effter ald beuislig gields aftagelse /:ald den Rett och Eiendelle fangen Olle Pedersen baade i løse oc faste goods kunde tilhøre, alt effter formelte lovens Capituler oc den aller høystbemelte hans Ko: Ma: forordning af dato 6te Feb: 1694, Huilchet til Vorris gunstige ofuer dommeris Nermere schiønsomhed oc Aprobation videre henstilles.

oo 00 oo

Lundgård i Fåberg 23.10.1695, fol. 67b.**Offentlige tinglysninger:**

Anno 1695 den 19. 21. 23. oc 25. October da ting holtes paa Braastad Houen, Lundgaard oc Frøsen tingstuer, i Ringeboe, Øyer, Faaberig oc Gudsdal kirche sogner vnderdt: oplæst for meenige almue der samesteds effterschr: Kongl: allernaadigste forordninger, Nemlig forordning om straf for dem, som lader de for mord eller drab andholdne personer af deris arrest vndkomme, Daterit den 21 September 1695.

Forordning om Pærlefangsten i Christiansands stiftt udj Norge daterit den 10 Nouember 1695.
Forordning om schudzmaal oc løffter for Ehteschabs trolofuelser oc vielser daterit den 31 Aug: 1695.

oo 00 oo